

IN KINDCENTRUM RIJNVLIET BEGINT HET AVONTUUR

Gezamenlijke visie op het kind

Kindcentrum Rijnvliet is een plek waar kinderen iedere dag op avontuur gaan. Hier werken opvang en onderwijs vanuit een gezamenlijke visie aan de ontwikkeling van kinderen. Samen bereiden zij kinderen voor op een plek in de samenleving van de toekomst. In Kindcentrum Rijnvliet begint het avontuur!

Rijnvliet is nog een jonge en groeiende wijk in Leidsche Rijn Utrecht. Duurzaamheid staat hoog in het vaandel en dat is terug te zien in het nieuwe kindcentrum Rijnvliet, dat voor 16 groepen onderwijs en 400 kinderen is gebouwd. Het kindcentrum huisvest een basisschool van SPO Utrecht, een kinderdagverblijf en BSO van Kind&Co en een gymzaal van de school. Schooldomein sprak met directeur Ingvild Krikke-Besselink, Rob van der Westen en Remco van Eijkelenborg van het schoolbestuur SPO Utrecht, architect Yaike Dunselman van 9graden architectuur, Guido van de Weem en Jeffrey Westerhuis van ICSadviseurs en Clustermanager van Kind&Co Renske Wildeman. Het kindcentrum groeit snel; inmiddels telt de school 123 leerlingen, zit de kinderopvang met 103 kinderen al vol en gaat 60% van de leerlingen naar de BSO. In het kindcentrum lopen onderwijs en kinder-

opvang in elkaar over, waarbij Ingvild directeur van het kindcentrum is.” Ingvild knikt: “Ons motto is ‘*Rijnvliet, het avontuur begint*’ en dat vormt de basis voor dit avontuurlijke gebouw.”

PROGRAMMA VAN EISEN

Rob: “Een school in Rijnvliet gaat lang terug en kwam zeven jaar geleden in een stroomversnelling. We mochten met Kind&Co samen een kindcentrum bouwen, daarbij ondersteund door ICSadviseurs. Met behulp van themabijeenkomsten die op wisselende en inspirerende locaties werden gehouden is eerst het Pedagogisch Didactisch Programma van Eisen door Guido opgesteld. Hierin is vanuit de visie van de partners de basis gelegd voor onze scholen en kindcentra. Kindcentrum Rijnvliet is met een doorlopende brug verbonden met een aan te leggen voedselbos. Het idee is dat de kinderen hier zelf ▶

vruchten plukken en dat mogen de omwonenden ook doen. Ingvild: "Wij hebben samen met het hele team, leerkrachten en de pedagogische medewerkers onze visie uitgewerkt. Uitgangspunt is om als één organisatie te werken en de praktijk zo simpel mogelijk te organiseren. Zo hebben we voor het eerst iemand in een combinatiefunctie aangesteld die zowel als onderwijsassistent als in de BSO werkt. Door onze inhoudelijke samenwerking hebben we meer voorzieningen dan we anders zouden hebben. Bijvoorbeeld een gymdocent die ook als BSO-medewerker wordt ingezet. Met ROC's zijn we in gesprek om in de toekomst stages in de vorm van combi-functies aan te bieden. Een gespecialiseerd pedagogisch medewerker bieden wij als leerbedrijf een onderwijsstage aan. Leerlingenzorg is onderwijstijd, maar dat loopt natuurlijk door in de BSO-tijd. Vanuit de inhoud zijn kinderopvang en onderwijs steeds met elkaar vervlochten. Dan maakt het niet uit dat je twee organisaties bent; het gaat vooral om een goede plek voor kinderen van 0-13." Renske: "Het enige verschil is dat kindcentra van 0-4 jaar door de GGD wordt gecontroleerd en onder sociale zaken valt en onderwijs door de inspectie wordt gecontroleerd. Daar komen we ook wel uit."

BRUG EN VOEDSELBOS

Rob: "We kwamen op het spoor van 9graden architectuur omdat ze het entreegebouw van GeoFort in Herwijnen hebben ontworpen, waar een groen dak verschillende niveaus met elkaar verbindt. Die verbinding vond onze bestuurder Eric van Dorp een mooie vondst. Ook interessant te melden is dat de noordkant van het gebouw aansluit op de aangrenzende bebouwing, terwijl de zuidzijde van het gebouw de oriëntatie van de archeologische opgravingen van de Limes, een oude Romeinse grens, volgt." Guido verder: "Kindcentrum Rijnvliet heeft een brug met ophoop en talud gekregen die het gebouw verbindt met wonen en recreëren. Mensen kunnen het talud op en lopen tussen de school door. In het Programma van Eisen hebben we de verbinding met de omgeving gezocht en bekeken welke kansen de omgeving biedt voor het verrijken van het programma van het kindcentrum. Een veilige verbinding naar het voedselbos stimuleert kinderen om hier gebruik van te maken door zelf fruit te oogsten en hiermee te koken." Jeffrey was als projectmanager verantwoordelijk voor de bouw: "Vaak zie je dat er een Programma van Eisen wordt gemaakt en dat er nog iets met de omgeving wordt gedaan."

vlnr Guido van de Weem, Rob van der Westen, Jeffrey Westerhuis, Remco van Eijkelenborg, Yaïke Dunselman, Renske Wildeman en Ingvild Krikke-Besselink

“Het avontuurlijke karakter van Rijnvliet komt terug in de verbinding tussen binnen en buiten, de relatie met het voedselbos en de vele speel- en leerplekken zowel binnen als buiten de klas”

Stedenbouw en ontwerp zijn hier samen opgetrokken, waardoor er een mooie verbinding is gekomen. Het gebouw is integraal onderdeel van de omgeving.” Ingvild: “Het avontuurlijke karakter van Rijnvliet komt terug in de verbinding tussen binnen en buiten, de relatie met het voedselbos en de vele speel- en leerplekken zowel binnen als buiten de klas. Het gebouw stelt kinderen in staat om te ontdekken en te experimenteren, nieuwe dingen te doen en vooral ook fouten te maken. Het gebouw faciliteert dat met brede gangen waar kinderen kunnen bewegen, drie ateliers om te experimenteren en leerpleinen om samen te kunnen spelen en werken.”

ORGANISATIE

In het hoge volume bevindt zich het onderwijsprogramma van het domein voor kinderen van zeven tot en met twaalf jaar. In het lagere volume bevindt zich het gebied voor jongere kinderen van vier tot en met zes jaar. Grenzend aan de route tussen beide volumes liggen de leerpleinen die uitnodigen tot buitenonderwijs en natuureducatie. Op de begane grond is het kinderdagverblijf gevestigd. In het hart van de school, waar de volumes bij elkaar komen, liggen twee speellokale als ruimtelijke verbinding tussen het kinderdagverblijf en de basisschool. Dit vormt de ontmoetingsplek voor de verschillende gebruikers. Door de open verbinding van de centrale entree met de speellokale en de centrale trap ontstaat hier een ruimtelijke dynamiek. Vanuit de centrale hal zijn doorzichten naar de openbare gymzaal gerealiseerd. “De visie van het kindcentrum was niet star maar beweeglijk”, legt Yaïke uit, “dat hebben we geprobeerd vorm te geven in het gebouw. Het gebouw moet mee kunnen bewegen met een veranderende visie. De basiscompositie van het gebouw bestaat uit twee in elkaar grijpende volumes met een hoogteaccent. Beide volumes worden op de eerste verdieping ontsloten door een meanderende openbare route die de wijk met het voedselbos verbindt.” Door middel van de vele gevelopeningen langs deze route presenteert het gebouw zich als etalage aan de wijk. De hellingbaan aan de zuidoost-

zijde van de kavel vormt de start van deze route. Een brede tribunetrap vormt de verbinding vanaf het bovenbouwplein naar het dek met de route naar het voedselbos.

RONDE HOEKEN

“Het mooie aan het gebouw zijn ook de ronde hoeken en warme materialen met genuanceerd zandkleurig metselwerk en houtaccenten” legt Yaïke uit, “hiermee sluit het gebouw aan op de toekomstige aangrenzende bebouwing. Dat stoere en ruwe en mogen ontdekken en nog afmaken zit er heel erg in. In het Programma van Eisen stond dat je in het gebouw een sliding moest kunnen maken. Zo hebben we het ook ontworpen; als een gebouw waarin een sliding gemaakt kan worden! In die zin faciliteert het gebouw de beweging en zijn het in de vormt twee massa’s die langs elkaar heen schuren en met elkaar verbonden zijn. Het is geen kist in de ruimte, maar een gebouw dat verbindt en waar de openbare ruimte over de schoolkavel en het -gebouw gaat.”

BINNEN EN BUITEN

Remco vult aan: “De ingang van de gymzaal is bewust aan de buitenzijde. Je moet een eindje lopen om naar de gymzaal of naar het atelier te lopen, of straks naar het amfitheater aan het begin van het bos. De leerpleinen grenzen ook aan het dek, dat je soms moet oversteken. Kinderen vinden het lekker om even te lopen.” Ingvild: “Dat is onze visie ook; kinderen beginnen met instructie in de stamgroep, maar gaan groepsdoorbrekend aan de slag en ook elders instructie halen en verwerken. De wand tussen leerplein en klas is transparant waardoor er een verbinding ontstaat en er gemeenschappelijk gebruik is. Je kunt de deur ook dichtdoen, waardoor je met een kleine groep rustig kunt werken.” Guido: “We zijn van activiteiten

Anouk Vogel. Dit kunstwerk bestaat uit een boomkronenpad waarvan je straks voedsel direct uit de boomkronen kunt plukken. Hier wordt het concept ‘eetbare woonwijk’ voor de kinderen tastbaar. Het pad sluit als een lus aan op de brug. Daarnaast komt er een glijbaan die vanaf de brug eindigt in het voedselbos.”

DUURZAAM EN ENERGIENEUTRAAL

9graden architectuur heeft een energieneutraal kindcentrum ontworpen. Vanuit de gemeente Utrecht wordt enkel een Bijna Energie Neutraal Gebouw bekostigd uit de normvergoeding voor scholenbouw. Om de ambitie van een volledig energieneutraal gebouw (ENG) te halen, heeft SPO Utrecht extra

PROJECTINFORMATIE**Project**

Nieuwbouw Kindcentrum Rijnvliet

Opdrachtgever

SPO Utrecht

Adviseur

ICSadviseurs

Architect

9graden architectuur

Aannemer

Kormelink

Omvang

3.334 m²

Ingebruikname

september 2021

naar plekken gegaan en daar horen ruimtes bij. Waar brengen kinderen veel tijd door en met welke hoeveelheden. Dat hebben we ook met sferen benaderd; het gaat niet alleen om de functionele eisen van plekken, maar ook om het gevoel erbij. Dat hebben we in verschillende ontwerpessies georganiseerd. In het Programma van Eisen hebben we andersoortige plekken geprogrammeerd door de stamgroep-ruimten wat kleiner te maken en daarnaast ateliers en buitenplekken te maken. Binnen en buiten maakt niet uit; op iedere plek kun je naar buiten. Je kunt je reguliere basisvakken ook buiten organiseren.” “In de gymzaal hebben we een digitale gymwand waar leerlingen ook spelend leren rekenen of topografie leren. En het amfitheater is in feite een buitenklas”, vult Remco aan. Rob knikt: “De buitenruimte is er ook zo gekomen omdat de bewoners zich er voor hebben ingezet en ook met het kunstwerk hebben meegedacht. De basis is het kindcentrum, dan heb je de Limes, de Romeinse weg, die door dit gebied loopt en vervolgens het kunstwerk *dichter bij de boom* van

investeringen gedaan uit eigen middelen. Dit op basis van een onderliggende business case. Tijdens het ontwerpproces heeft het ontwerpteam een integraal pakket van bouwkundige en installatietechnische maatregelen samengesteld. De gebouwschil heeft een hoge isolatiewaarde gekregen en er is onder meer drievoudig glas toegepast in combinatie met gestuurde zonwering. Het installatieconcept bestaat onder meer uit een zeer energiezuinige warmtepompinstallatie die zijn warmte en koude onttrekt aan de bodem. Met dit pakket van maatregelen wordt voldaan aan de hoge comforteisen en is een gezond, energieneutraal, duurzaam en comfortabel kindcentrum gerealiseerd.” Rob tenslotte: “Je hebt de aarde te leen. Duurzaamheid betekent ook elkaar inspireren en als organisatie wil je hier het voorbeeld geven hoe je met duurzaamheid en circulariteit omgaat. Dat is hier heel goed gelukt.”

► Kijk voor meer informatie op www.icsadviseurs.nl of www.9graden.net.